

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum VI. De Festis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

quisse deprehendat, vel ipsemet paternè moneat, corrigi
que, vel certè à Magistratu castigari curet, ut alij videant
hanc rem cordi esse Pastori, sapiant exemplo Castigationis
& ab eiusmodi insolentiis abstineant.

Qu. 6. *Qua Cæremonia in eiusmodi Processionibus suscipi
servanda?* Resp. in genere loquendo eas diligenter obser-
vandas esse, quæ in Rituali Diocæsano, aut ipso Missali
præscribuntur, in specie verò tres potissimum observari
esse, si Processio extra Ecclesiam instituat: 1. Ut Ve-
lum præferatur, ita ut imago Christi, si in Cruce depicta
sculpta est, tergum obvertat Clero & Populo, quasi præ-
videatur, ut Gavantus ex Cæremoniali Episcoporum lib. 1.
c. 15. & l. 2. c. 16. notat, nisi sit Archiepiscopolis, vel Pa-
pæ; tunc enim Papam vel Archiepiscopum respicere debet
quasi ex illius aspectu in summa Animarum cura ij. recer-
tur, aut alicubi, ut in Italia, consuetudo habeat, ut ac-
sum feratur. 2. Ut sive à Cantoribus ordinariis, sive à
mulieribus, præeunte quopiam Concentore, ubi mos est, sive
ab utrisque separatis, cantus pius & gravis instituat, qui
que ad finem Civitatis vel Oppidi, ex quo egrediuntur, con-
tinuetur, iterùmque assumatur, ubi ad fines præfixi terminus
perventum fuerit; quò autem decentius, aptiusque cantus
iste, præsertim à mulieribus peragatur, curet tum ipsas per-
sonas suaviore voce præditas, tum cantiones eligi, & ab
quo perito instrui ad cantum cum debita decencia & ad-
tione peragendum. 3. Ut in reditu debita DEO gratia
Ecclesia ab omnibus, quantum fieri potest, collectis ager-
tur, ideòque diligenter moneat, ne ante finem Processionis
separatim domos repetant, aut diutiùs in hospicio se-
nentes seriùs illam sequantur.

MEMBRUM VI.

De Festis.

Qu. 1. *Quid circa Festa potissimum sit observandum
vi?* Resp. sequentia ipsi præcipuè curanda esse. 1. Ut
turrè Populo denuntientur. ita Concilium Trid. Sess. 22.
reforma. decernit, itaque stringit hæc obligatio, ut Barbo-
dicet, Pastorem graviter peccare, si negligat eiusmodi
nuntiationem, eò quòd in re gravi, quam Populus sub

cato mortali scire debet, deficiat. 2. Ut religiosè observari
ca à Parochianis faciat, quod fiet, si & præceptum negativum
de servilibus operibus (id est ad corporis duntaxat commo-
ditatem ordinatis, quæ per Famulos exerceri solent, uti sunt
rustica & mechanica) non suscipiendis, sed etiam affirmativū
de Missa eo die audienda studiosè observent. 3. Ut totus
dies inter honestas & pias actiones, quantum fieri potest,
transigatur: Quomodo autem id fieri conveniat, bene ex-
plicant decreta synodalia Augustanæ Diœcesis, dum ajunt,
Religiosum hunc cultum in eo consistere, ut sacro tempore Fideles
DEO, divinisque rebus liberè & internè vacent; ut Sancto-
rum solemnem memoriam religiosè celebrent; ut verbum DE I
& Missa Sacrificium audiant reverenter; ut orationi & pietati
cumprimis vacent, divinisque Officiis & Horis Canonicis li-
benter intersint; demum ut sacrum hoc tempus non vanis & pro-
phanis, sed piis sacrisque studiis transigant.

Qu. 2. *Quibus mediis uti debeat ad talem Festorum obser-*
vationem procurandam? Resp. his præcipuè. 1. *Frequenti*
admonitione, si scilicet in Concionibus accuratè explicet,
quanta commoda ex religiosa observatione Festorum spera-
re, quantaque damna timere ex eorum neglectu debeant.
2. *Sedula inquisitione, per quam operâ certorum syndicorum*
indaget, an tabernæ & officinæ clausæ sint; an sub officijs
Divinis, præcipuè sub Missa & Concione hospitia non fre-
quententur; an non choreæ indecentes aut ludi illiciti ali-
cubi exerceantur, spectacula & comœdiæ minus decoræ ex-
hibeantur. 3. *Brachij secularis invocatione: de qua sic lo-*
quuntur citata decreta: Hortamur autem, & obsecramus in
Domino Principes ac Magistratus, ut in iis maximè, qua ad
hunc cultum pertinent, nos sua autoritate, & vigilantia in-
vent, iubeantque Populum Sacerdotum præceptis obtemperare,
Opificum ac Mercatorum tabernas & officinas iis diebus clau-
sas teneri, nundinas, forúmque hebdomadarium, si quando in
festis incidunt, transferri, aut saltem non ante Concionem ac
Divina Officia absoluta celebrari.

Dubia moralia.

Qu. 1. *An Pastor possit cogere suos Parochianos ad Missam in*
Parochiali templo audiendam? Resp. etsi Marchantius acri-
Instructio IV. G ter

ter affirmativam sententiam defendere conetur, uti apud
 senbaum l. 3. tr. 3. dub. 4. videre est, negativam tamen
 ferè ab omnibus alijs tenetur, hodie certam esse, cum & iu-
 rifices varij expressè id deciderint, & ratio manifesta
 quæ dicat Episcopum aut Pastorem non posse tollere, nec
 stringere Jus commune, & generalem totius Orbis con-
 dinem, quæ obtinuit, ut etiam in Sacello, aut privato
 torio Missam audientes satisfacere præcepto censeantur,
 dò id in contemptum Pastoris non faciant, id est, cum
 gnatione gravi, & convitiis in ipsum jactatis Missam
 audiant.

Qu. 2. *An Pastor teneatur Parochianos iuxta manum
 Capituli primi de Feriis ad observantiam Festorum à Vesperam
 Vesperam compellere?* Resp. negativè, eò quòd istud Con-
 lum cum suo rigore in Europa non sit receptum, sed con-
 duntaxat, ut Festum quoad abstinentiam à servilibus a
 dia nocte usque ad alteram mediam noctem duret, ut
 asserunt Doctores, quemadmodum apud Barbosam de
 roch. c. 16. n. 6. videre est.

Qu. 3. *An possit Pastor licentiam laborandi in Festis
 Rosp. affirmativè, si causa pietatis vel necessitatis id
 & ad Episcopum facilis recursus non detur, uti commu-
 sentiunt Auctores, teste Barbosa l. c. n. 19. qui tamen
 addunt, etsi causa talis per se opera servilia concedat,
 bitata sit, tamen adhuc in tali casu Episcopi aut Pastoris
 sensum esse requirendum, maximè si opus servile in
 faciendum sit, & per longum tempus duraturum, ne
 prætextu necessitatis liberè contra Festorum obligatio-
 peccetur.*

Qu. 4. *An nundinas die Festo permittere possit?* Rosp.
 communi affirmativè, modò non ante Officium
 tempore absolutum inchoentur. Ita Laym. l. 4. tr. 7.
 n. 6. & alij passim.

Qu. 5. *An Venationes & Piscationes sine multis operibus
 bore factas permittere possit?* Rosp. cum eodem Layman-
 hæ per se inter opera servilia numerari mereantur, adeo
 jure communi prohibita censeri debeant, sicut ex Jus-
 nonico colligitur, consuetudinem tamen obtinuisse, ut
 licitè censeantur, si recreationis gratià duntaxat in-
 ficiantur.

tur; imò Navarrus & alij putant, ex natura sua ad recreandum animum tendere ejusmodi actiones, atque adeò inter servilia opera computari non debere.

Qu. 6. *An Pastor possit abrogare Festum consuetudine duntaxat in Parochiam introductum?* R. negativè cum Laym. ib. c. 1. n. 3. & alijs, cum nec ipse Populus, qui illud particulari statuto vel diuturna consuetudine introduxit, abrogare id ampliùs possit, sed soli Episcopo hæc potestas conveniat, qui etiam abnuente Populo illud tollere potest.

Qu. 7. *An possit permittere, ut Mechanici & Operarij ex locis Catholicis diebus festis egrediantur ad laborandum in locis vicinis Hæreticorum, ubi ob diversitatem Calendarii festa non servantur?* Resp. negativè cum Laym. l. 1. tr. 4. c. 11. n. 9. nisi id expressè Episcopus concedat, & nullum cujusquam scandali periculum subsit.

MEMBRUM VII.

De Profestis, seu Vigilis, & Iejuniis.

Qu. *Quid de his præcipuè observandum sit Pastori?* Resp. sequentia præcipuè. 1. Ut Populo diligenter eas Vigilias, quæ cum jejuniis conjunctæ sunt, denuntiet, ne quis, si non jejunaverit, ullum aut ignorantia aut inobedientia prætextum possit obtendere. 2. Ut quemadmodum decreta synodalia Diocesis Augustanæ p. 1. c. 11. num. 11. monent, hanc Ecclesiasticam jejunandi rationem & disciplinam tam Clero, quàm Populo seriò commendet, ejusque verum usum ac uberes fructus diligenter explicet, moneatque jejunio corporali jungendum spirituale, quo mens à vitiis, & sæculi voluptatibus abstinet, hocque perpetuum esse debere. 3. Ut eadem Vigilias & jejunia religiosè observari faciat, atque adeò discretè interdum inquirat, quomodo hac in parte Parochiani se gerant, & an non alicubi illicitus carniùm aut intestinorum esus vigeat, quòd, si quos hujus Legis transgressores compererit, paternè primùm ad observantiam hortetur; sin autem hæc monitio minùs profecerit, per Magistratum sæcularem eos pro merito castigari curet.

Dubia moralia.

Qu. 1. *An permittere possit Pastor, ut profestis diebus post Vesperas*